

ԲԱԶՄԱՎԼԻՊ ՀԱՆԴԻՍՄԱՐԱՆ

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ - ԳԻՏԱԿԱՆ - ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

ՌՅՀԱ-ՌՅՀԲ

ՀԱՏՈՐ

ՀԲ

1922

ՆՈՅԵՄԲԵՐ

ԹԻԻ 11

Ս. ՂԱԶԱՐ

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԵՐԱՆԵԼԻՈՅՆ ԶԵՆՈՒԹԱՅ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

ՆԵՐԲՈՂԵԱՆ Ի ՍՈՒՐԵՆ ՄԵԼԻՏՈՍ ԱՆՏԻՈՒԹԱՅ ՀԱՅՐԱՊԵՏ

Կ'ուզենք բաւականա՛նալ յիշատակելով միայն վերոյիշեալ ճառը, նկատելով որ ընդհանրապէս մի և նոյն քայլերով կը յառաջէ Հ. վարդանեանի կողմանէ հրատարակութեան տրուած ընագրին հետ՝: Վասն զի թէ և ունին երկուքն ալ տառերու կամ մէկ երկու բառերու տարբերութիւն, ներ՝ սակայն մեծաւ մասամբ աննշան են, ու չունին կարևոր նորոթիւն մը ներկայացնելու յատկութիւնը, ու ոչ մէկ վնաս կը բերեն՝ մի և նոյն ժամանակ՝ իմաստ ներու:

Սակայն չէ կարելի բոլորովին անտես թողուլ և լռութեամբ անցնիլ, նկատելով որ անոնցմէ ոմանք ևս կարող են կարևոր աջակցութիւն մ'ընծայել Հայ բանասիրաց:

Ա՛յս է ահա պատճառը որ ստորեւ կը

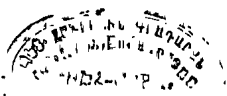
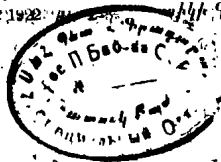
գնենք «ՀԱՆԴԵՍ ԱՄՍՈՐԵԱՅ»ի հրատարակութեան ու մեր Զեռագրին միջև եղած այդ գլխաւոր շօշափելի մասերը:

«ՀԱՆԴԵՍ»ի մէջ կը կրէ հետեւեալ վերնագիրը. «Երանելոյն Զեռվոյս Ամբարացոց եպիսկոպոսի ի սուրբ Մեղիտոս և պիսկոպոս եպիսկոպոսպետն Անտիոքոս» . իսկ մեր Զեռագրին ունի. «Երանելոյն Զեռքոս եպիսկոպոսի առաջեալ ի սուրբ Մեղիտոս ի հայրապետն Անտիոքոս. ի նույնիսկի ամսոյ թիւն»:

«Ամբարաց» յիշատակութիւնը մերինն ին մէջ չկայ:

Մեր կատարած համեմատութենէն եզրակացնելով պէտք է ըսել՝ թէ որոշ փաստ մը չկայ մեր ճառերուն այդ գանձը նախաքնագիր կարծելու «ՀԱՆԴԵՍ»ի մէջ հրատարակածին, ինչպէս ցոյց կու տայ Հ. վարդանեան ըսելով. «Թերեւս վեհեւ չի մտադրանք ըրիցալ այն»:

1. «ՀԱՆԴԵՍ ԱՄՍՈՐԵԱՅ» 1922

է՛ չգտնելով մէջտեղ ուրիշ ո՛ր և է հաստա-
տուն կոտան մը:

Այս տարբերակներն հրատարակած ա-
տեննիս ուրախ ենք ըսելու՝ որ յիբաւի
մէկ երկու անստուգութիւններ՝ ինչ որ
զիտած է « ՀԱՆԴԻՍ » ի հրատարակիչն ալ՝
կը գտնեն այսու իրենց լուսարանութիւն-
ները: Կարգաւ կը դնենք հոս մեր կատա-
րած համեմատական տեսութիւնները:

ա — Հ. (= « ՀԱՆԴԻՍ ԱՄՍ. » ի բնագիր).
Տես զի միշտ հանապազ սրէր գտնեն և զգէն
իւր.. (տող 30): | (Ասիկա Հ. վարդապետի
կողմանէ սրբազրուած ձեւն է. մինչ՝ հետեւելով
ստորեւ. դրած իւր իրանօրէնքն՝ բուն օրինակը
կը ձեւանայ այսպէս. միշտ հանապազ ս ու է ի
և գ Տ է ի և զգէն իւր | — ձ. (= ձԱՌԴՆ-
ՏԻՐ Գ.) այդ մասը պայծառօրէն այսպէս կը
դնեն. միշտ և հանապազ ս Ր է ի և գ տ է ի | « գտնել »
բայէն | զգէն իւր:

բ — Հ. գտնեն իւր օրինակ բանիցն ցուցանէր.
(տող 50-51): — ձ. — գիւր անն օրինակ բա-
րի..:

գ — Հ. Հայեցումք աչացն լի էին զգաստու-
թեամբ. տեսիլ իւր անագին (տ. 51-52): — ձ.
... զգաստութեամբ (նոս յաւելու) և բուռն և
խիստ էր հերձուածողաց. տեսիլ իւր անագին..:

դ — Հ. ոչ պատկառէր ի փրնախնդիր քսութե-
նէ (տող 60): — կը տարբ. քննութենէ:

ե — Հ. ոչ երբեք երևել խոնարհ առ խաբէու-
թիւն (տող 64): — ձ. չունի խոնարհ:

զ — Հ. Զծերս ուսուցանէր ուսմամբ վարդա-
պետութեամբ և զտղայս իբրև զգայեակ ընդ
թեւաք զրգանաց սնուցանէր. (տ. 65-67): —
ձ. ... ուսմամբ վարդապետութեան. (չունի
զրգանաց):

է — Հ. քանզի գործք մարմնաւորք ոչ երբեք
գտանէր ի նմա (տ. 80): — ձ. կը տարբ. և որում.
(չունի գնալ):

ը — Հ. և որով ուշ եղեալ նորուն հետս թեւա-
կոխէր գնալ (տ. 80): — ձ. կը տարբ. և որում.
(չունի գնալ):

թ — Հ. զամենեսին հանդերձեալ պարգեւաքն
յորդորէր (տ. 94): — ձ. զամենեսեան հանդեր-
ձեալ փառաքն յորդորէր և պարգեւաքն:

ժ — Հ. իբրև զմղոսն ի պողոտայս հաստա-
տեսցին խորհուրդք իւր և ի նաւահանգիստ կե-
նաց անխեթ և աներկիւղ հասանիցէ (տ. 104-
106): — ձ. կը տարբ. հաստատեալ էին.. զի
ի նաւահանգիստ..:

ժա — Հ. ընթացս հաւատարիմս կատարեսցէ
(տ. 107): — ձ. զընթացն հաւատարիմ..:

ժբ — Հ. իբրև գլաղթող նահառակ զարդարէր
պսակաւք (տ. 109): — ձ. կը տարբ. զարգար
նահատակ:

ժգ — Հ. զինուն արդարութեամբ թշնամոյն
յաղթէր և զեղարդեամբն ստուգութեամբ իբրև
զփեննէզ զսատանայ խոցոտէր (տ. 110-12): —
ձ. զինուն արդարութեան թշնամեացն յաղթէր և
զեղարտամբն ստուգութեան...:

ժդ — Հ. հանգէս առնէր և ընտրէր և վիհ
մեծ.. գտանէր (տ. 102-104): — ձ. չունի
ընտրէր:

ժե — Հ. ետես.. զբարի վարսն արդարու-
թեան.. զոր ունէր յանձին.. զողորմածութիւնն
առ աղքատսն և զտեսչութիւնն.. արկ փոյթ
յաւաժարութեան.. (տ. 116-119): — ձ. ետես..
և զի ի վարս.. զողորմութիւնն առ աղքատս և
զտեսչութիւնն..:

ժզ — Հ. զի զձայն քաղցր փնարի.. փողոց
շիփորայ (տ. 120): — ձ. զի իբրև զձայն...
փողոց շիփորայ:

ժկ — Հ. իբրև զեղիայ ընկալցի զսուրբ հոգի
բարձրելոյն (տ. 125): — ձ. կը տարբ. զեղի-
շայ:

ժլ — Հ. Զի ի կենդանի բանիցն ընկալցին
զաւգնութիւնս և ի սուրբ աշոյն ընկալցի(ն)
զաւրհնութիւնս (տ. 139-140): — ձ. չունի
զաւգնութիւնս և ի սուրբ աշոյն:

Այսչափ են ահա սոյն երկու բնագիր-
ներուն ցուցադրած ամենէն ցայտուն ու
նշանակելի կէտերը:

Հ. Ղ. Տ.

ԿՈՉՈՒՄՆ “ՓՐԱԽԱՇԻ”

ԱՅՑ ՔՐԻՍՏՈՒՄԵՍ ՎԱԿԵՐԱԹՈՒԼԹԻ ՍԵ ՍԷՋ

~~~~~

Ինչպէս յոյն իմաստասիրաց՝ առաքի-
նութեանց և ախտերուն նկատմամբ տուած
վճիռներուն հաւաքածոյին մէջ, զոր Ու-
կեփորիկներուն մէջ կը կարդանք, հաւա-
քողին զիտումն եղած ըլլալու է՝ ընթեր-
ցողին առջեւը դնել բարոյական մը՝ որ
քրիստոնէականին հետ համաձայնի, ջա-
նալով հրապուրել զինքը խորիմաստ ը-